

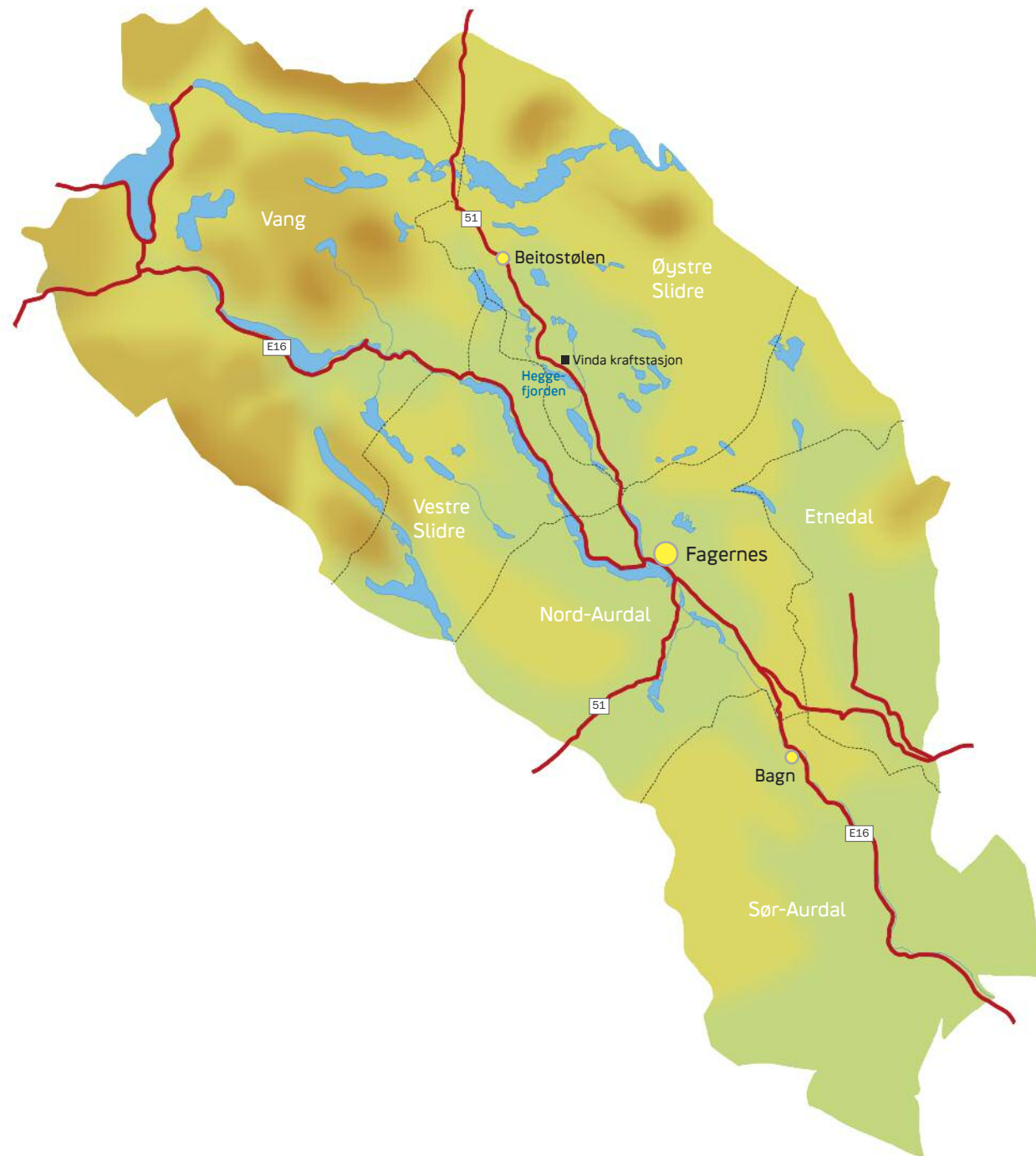
INFORMASJON

Vinda Kraftverk

Informasjon om planlegging
av Vinda kraftverk i Øystre
Slidre kommune i Valdres

Innhold

Bakgrunn	3
Hensikt med brosjyren	3
Utbygger	4
Hva skal bygges?	4
Alternative utbyggingsløsninger	4
Virkninger ved utbyggingen	6
Avbøtende tiltak	7
Hvorfor bygge Vinda kraftverk?	7
Saksbehandlingen	8
Lovgrunnlaget	10
Informasjon og medvirkning	10
Planlagt fremdrift	10
Forslag til utredningsprogram	11
Kontaktinformasjon	12

Typisk elveparti i Vinda.

Bakgrunn

Det har tidligere vært arbeidet med en rekke ulike utbyggingsalternativer for utnytting av vannkraften i Vinda. Ved utarbeidelsen av Samla plan for vassdrag tidlig på nittitallet ble det vurdert fire ulike utbyggingsløsninger. Løsningen som presenteres i meldingen tilsvare det minste og minst konfliktfylte prosjektet som er presentert i Samla plan. De andre utbyggingsalternativene som er vurdert i Samla plan møtte mye lokal og regional motstand og vurderes av utbygger som lite aktuelle utbyggingsløsninger.

Stor etterspørsel etter ny fornybar energi har nå aktualisert planene for Vinda kraftverk. Skagerak Kraft står bak de foreliggende planene. Clemens Kraft KS, eid av Opplysningsvesenets fond, og Øystre Slidre kommune er invitert med på utbyggingen.

Vinda kraftverk vil gi en årsproduksjon i underkant av 50 GWh. Utbyggingen vil innebære økt lokal verdiskapning i anleggsfasen og vil gi inntekter til tiltakshaver, fall- og rettighetshavere, kommunen, fylkeskommunen og Staten. Basert på eksisterende informasjon om miljøforholdene i området er det mye som tyder på at utbyggingen kan gjennomføres med moderate konsekvenser for miljø, natur og samfunn.

Hensikt med brosjyren

Denne brosjyren er en kortversjon av meldingen for Vinda kraftverk som er sendt til myndighetene for behandling. Formålet med meldingen er å kartlegge hvilke konsekvenser tiltaket kan få for miljø, naturressurser og samfunn, og hva som bør hensyntas i den videre planleggingen. På grunnlag av meldingen og innkommende merknader skal NVE fastsette et program for hvilke konsekvensutredninger som skal følge søknaden.

Meldingen og brosjyren blir sendt ut til berørte myndigheter og interesseorganisasjoner, og lagt ut til offentlig ettersyn etter kunngjøring i lokalavisene. Brosjyren blir i tillegg sendt direkte til berørte husstander. På denne måten ønsker utbygger å få til et samarbeid med andre brukergrupper og interesser i området. Dette skal bidra til at vesentlige forhold kan tas hensyn til ved utforming av de endelige planene.

Se mer om saksgangen og kontaktinformasjon lenger bak i brosjyren.

Utbygger

Skagerak Kraft AS er hovedansvarlig for planleggingen av Vinda kraftverk. Selskapet er eid av Skagerak Energi AS. Statkraft Industrial Holding AS eier 66,62 % og Grenlands-kommunene Skien, Porsgrunn og Bamble eier 33,38 % av Skagerak Energi AS. Selskapet ble etablert i 2001 gjennom en fusjon mellom Skiensfjordens kommunale kraftselskap AS og Vestfold Kraft AS. Skagerak har en årlig kraftproduksjon på ca. 5,2 TWh fra 46 hel- og deleide kraftstasjoner, og har hovedkontor i Porsgrunn.

Utbyggingen av Vinda kraftverk planlegges gjennomført i et samarbeid med Øystre Slidre kommune og Clemens Kraft KS, eid av Opplysningsvesenets fond. Utbyggerne disponerer det meste av fallrettene som vil bli benyttet.

Hva skal bygges?

Inntak, vannveier og kraftverk

Vinda kraftverk blir et elvekraftverk uten magasinering av vann. Kraftverket vil utnytte et fall fra inntaket som ligger ca. 720 meter over havet og ned til Heggefjorden som ligger ca. 490 meter over havet. Dette gir en brutto fallhøyde på ca. 230 meter.

Inntaket er planlagt plassert 100 meter nedstrøms utløpet fra Søre Vindin. Her vil en terskel/demning løfte elvas vannspeil opp til dagens vannstands nivå i Søre Vindin. Fra inntaket ved dammen vil en tunnel føre vannet til kraftstasjonen, som planlegges bygd i fjell. Fra kraftstasjonen vil vannet bli ført i tunnel ut i Heggefjorden. Endelig plassering av inntak ved Søre Vindin og utløp i Heggefjorden avhenger av de videre undersøkelser av tekniske løsninger og konsekvenser.

Utbyggingen vil bli utført uten reguleringer og Søre Vindin vil beholde sitt vannspeil på omtrent samme nivå som i dag. Når tilsiget er mindre enn laveste produksjonsvassføring vil det være aktuelt med intermitterende (start/stopp) kjøring og vannspeilet vil pendle inntil 1 meter innenfor sjøens naturlige vannstandsvariasjoner. Løsninger som gir jevn drift og optimal energiutnyttelse vil etterstrebes i den videre planleggingen.

Tekniske data

HOVEDDATA	Vinda Kraftverk
TILSIG	
Nedbørsfelt (km ²)	264
Middelvassføring (m ³ /s)	4,2
KRAFTVERK	
Inntakskote (moh)	720
Avløpskote (moh)	490
Brutto fallhøyde (m)	230
Slukeevne, maks (m ³ /s)	9
Installert effekt, maks (MW)	16
PRODUKSJON (GWh)	50
Utbyggingskostnad (mill. NOK)	> 200

Veger

Det er planlagt å bygge en skogsbilveg på 400 meter med grusdekke fra Solhaug til inntaksstedet. Det vil også bli bygget en vegadkomst på ca. 400 meter fra Sælid og frem til adkomsttunnelen.

Det kan bli behov for vegadkomst frem til avløpet, avhengig av teknisk løsning for avløpstunnelen. Deler av det eksisterende vegnett må trolig oppgraderes for å kunne tåle belastningen i anleggsperioden.

Tunnelmasser

Tunnel og kraftstasjonssprenging for Vinda kraftverk vil gi i overkant av 100 000 m³ løse masser som hovedsakelig må deponeres. Det vil være behov for et massedeponi i umiddelbar nærhet til adkomsttunnelen på minimum 20 000-30 000 m³. Det tas sikte på at overskuddsmasser fra tunneldrivingen skal kunne benyttes til allmenntilrette formål. Det kan bli aktuelt med deponering av masser i eksisterende masseuttak i området eller i et eget massedeponi i nærheten av adkomsttunnelen.

Nettilknytning

Vinda kraftverk har ikke behov for nye overføringsledninger. Anlegget er tenkt tilknyttet eksisterende 132 kV ledning som ligger ved transformatorstasjon ved Heggebø i Heggenes. Fra transformatorstasjon ved Heggebø legges nettilknytningen til kraftverket som jordkabel ned til adkomsttunnelen. Jordkabelen vil følge adkomsttunnelen inn til kraftstasjonen.

Alternative utbyggings-løsninger

Det er to alternativer som skal utredes. Hovedalternativet, som er beskrevet som alternativ A i Samla plan, innbefatter tunnel og kraftstasjon i fjell. I det andre alternativet vil vannet overføres i et nedgravd rør til en kraftstasjonen som er plassert i dagen ved Heggefjorden. Tekniske, økonomiske og miljømessige konsekvenser skal utredes for begge alternativene.

Vinda kraftverk med tunnel og kraftstasjon i fjell

Vinda kraftverk med nedgravd rørgate og kraftstasjon i dagen

Virkninger ved utbyggingen

Landskap

Den planlagte utbyggingen av Vinda kraftverk vil først og fremst påvirke landskapet som følge av redusert vassføring i Vinda, etablering av vannspeil ved inntaket og etablering av massedeponi. Reduksjon i vassføringen og etablering av vannspeil kan ha konsekvenser i forhold til opplevelsesverdien, naturmiljøet og fiske. Slipp av minstevassføring vil redusere disse konsekvensene og vil derfor være et sentralt tema i konsekvensutredningen.

Sprengstein fra tunneler og kraftstasjonshallen må plasseres i massedeponier i området. Det vil bli vurdert flere aktuelle lokaliseringer, og konsekvenser vil bli utredet.

Alternativet med rørgate og kraftstasjon i dagen vil i større grad bli synlig for omgivelsene, både i anleggs- og driftsfasen.

Det er positivt at vassføringen i Øystre Slidre elv fra Heggefjorden og til samløpet med Vinda vil øke som følge av utbyggingen. Vassføringen vil bli tilnærmet den samme som den var før utbyggingen av Lomen kraftverk på 80-tallet, da store deler av vassføringen i Øystre Slidre elv ble overført til Slidrefjorden.

Naturmiljø og landbruk

Redusert vassføring kan påvirke fiskebestandenes gyte- og oppvekstområder, næringsforhold og vandring. Konsekvensene for fisk, herunder faren for spredning av arter, vil bli utredet i den kommende konsekvensutredningen.

De elvenære områdene påvirkes i perioder av fuktighet fra elva. En reduksjon av vassføringen vil kunne påvirke floraen i nærhet av elven. Etablering av massedeponi, vegger og rørgate vil også kunne påvirke naturmiljøet og beslaglegge noe skog- og jordbruksareal. Vegene vil kunne være til nytte for landbruket i området.

Det er få registreringer av rødlistearter i det aktuelle utbyggingsområdet.

Redusert vassføring vil kunne medføre negative konsekvenser for vanntilknyttede fuglearter i Vinda. I anleggsfasen vil økt menneskelig aktivitet uroe viltet i området. Etter utbygging vil situasjonen for vilt være tilnærmet uforandret.

Kulturminner

Det er generelt mange automatisk fredete kulturminner i denne delen av Valdres. En del av kulturminnene ligger i nærheten av planlagte inngrep.

Det vil bli tatt hensyn til kjente automatisk fredede og nyere tids kulturminner ved detaljplanleggingen av prosjektet slik at eventuelle konflikter så langt som råd unngås.

Næringsliv og sysselsetting

Prosjektet vil ha positiv effekt på næringsliv og sysselsetting i anleggsperioden. Erfaring fra nyere kraftutbyggingsprosjekt tilsier at lokale entreprenører og lokalt næringsliv vil få betydelige leveranser i byggeperioden.

Kraftproduksjonen i Vinda vil gi økte inntekter til utbyggerne, rettighetshavere, stat, fylket og kommunen.

Vannforsyning

Søre Vindin er kilde for Vindin vannverk som forsyner Heggnes og store deler av Volbu med drikkevann. Vannuttaket til vannverket vil ikke bli påvirket og det forventes ingen vesentlig endring av vannkvaliteten hverken i bygge- eller driftsfasen av kraftverket.

Det planlegges etablert en inntaksterskel ca. 100 meter på nedsiden av utløpsoset fra Søre Vindin. Terskelen vil krysse elven på samme sted som personene på bildet over.

Bildet til venstre er tatt fra planlagt inntaksterskel opp mot Søre Vindin.

Til høyre: Vinda ved NVEs målestasjon på oppsiden av Mossbrue.

Avbøtende tiltak

På strekningen mellom inntaksdam og kraftverksutløp vil det bli sluppet minstevassføring. I konsekvensutredningen vil dette bli et viktig tema, der målet vil være å finne en minstevassføring som tar hensyn til bl.a. opplevelsesverdi, naturmiljø og fiske.

Alle inngrep i naturen som følger av prosjektet vil i størst mulig grad bli tilpasset terrenget og revegetert etter at anleggsarbeidet er over. Tunnelsteinen vil kunne bli en ressurs for vegbygging og lignende bygge- og anleggsformål.

Det vil bli utarbeidet et eget miljøoppfølgingsprogram for prosjektet.

Konsekvensutredningene og innspill i den videre planprosessen kan aktualisere andre avbøtende tiltak.

Hvorfor bygge Vinda kraftverk?

Det er stort behov for tilgang på ny fornybar energi. En videreutvikling av det norske vannkraftsystemet vil gi mulighet for å erstatte forurensende forbrenning av fossile energikilder som kull, olje og gass i Europa med fornybar og ikke forurensende vannkraft.

- Utbyggingen gir i underkant av 50 GWh ny fornybar energi, tilsvarende årsforbruket til ca. 2500 husstander.
- Utbyggingen vil på sikt gi inntekter til utbyggerne, som i hovedsak vil være offentlig eide selskap. Utbyggingen vil også sikre grunneierne inntekter.
- Prosjektet gir betydelige samfunnsmessige ringvirkninger i form av bl.a. økt aktivitetsnivå lokalt og økte skatteinntekter til kommune, fylke og stat. Utbyggingen vil være med på å sikre sysselsettingen i regionen.
- Vegene vil bli opprustet i forbindelse med utbyggingen og vil ha verdi for grunneierne i forbindelse med jord- og skogdrift.
- Sprengningsmasse fra tunnelbyggingen vil være verdifull som f.eks. fyllmasse i lokale bygge- og anleggsprosjekter.
- Prosjektet vil gi bedre vannutnytting i Heggefjorden og bidra til at Øystre Slidre-elv får tilnærmet samme vassføring som før utbyggingen av Lomen kraftverk.
- I forhold til alternative utbyggingsprosjekt, både lokalt og nasjonalt, ser prosjektet ut til å gi mye elektrisk kraft med relativt små negative konsekvenser for miljø, naturressurser og samfunn.

Saksbehandlingen

NVE behandler utbyggingsaken sentralt, og behandlingen skjer i tre faser:

Fase 1 – meldingsfasen

Det er nå i fase 1 at denne brosjyren og det tilhørende forslag til utredningsprogram (melding) presenteres. Skagerak Kraft AS som tiltakshaver gjør her rede for de planene som foreligger, og hvilke konsekvensutredninger vi mener er nødvendige.

Forslaget til utredningsprogram blir kunngjort i pressen og lagt ut til offentlig ettersyn. Samtidig blir det sendt på høring til berørte myndigheter og interesseorganisasjoner. Andre interesserte kan få tilsendt kopi av forslaget til utredningsprogram ved henvendelse til Skagerak Kraft AS (kontaktinfo: Se brosjyrens bakside). Høringsuttalelser til forslaget sendes skriftlig innen en nærmere angitt frist til:

NVE – Konesjonsavdelingen,

Postboks 5091 Majorstua, 0301 Oslo
med kopi til: nve@nve.no

Skagerak Kraft AS, Postboks 80, 3901 Porsgrunn.
E-post: firmapost@skagerakenergi.no

I høringsperioden vil NVE arrangere et åpent møte der det vil bli orientert om saksgangen og utbyggingsplanene. Tidspunkt og sted for møtet vil bli kunngjort i lokalaviser. Ifølge vassdragsreguleringsloven kan grunneiere, rettighetshavere, kommuner og andre interesserte kreve utgifter til juridisk bistand og sakkyndig hjelp dekket av tiltakshaver, i den utstrekning det er rimelig. Ved uenighet om hva som er rimelig, kan saken legges fram for NVE. Det anbefales at privatpersoner og organisasjoner med sammenfallende interesser samordner sine krav og at kravet om dekning avklares med tiltakshaver på forhånd. Som avslutning på meldingsfasen, fastsetter NVE det endelige konsekvensutredningsprogrammet. Forslaget til konsekvensutredningsprogram foreligger Miljøverndepartementet bare dersom tiltaket vurderes å komme i konflikt med nasjonale eller viktige regionale hensyn.

Fase 2 – utredningsfasen

I denne fasen blir konsekvensene utredet i samsvar med det fastsatte programmet. De tekniske/økonomiske planene utvikles videre på bakgrunn av innspill på forslaget til utredningsprogram og informasjon fra utredningene. Fasen blir avsluttet med at konsesjonssøknad med tilhørende konsekvensutredninger blir sendt NVE.

Fase 3 – søknadsfasen

Når planleggingen er avsluttet, vil søknaden med konsekvensutredningene bli sendt til Olje- og energidepartementet

(OED) v/NVE, og vil da bli behandlet etter særskilte regler. En ny brosjyre vil orientere om videre saksgang og de endelige planene som konsesjonssøknaden bygger på. Det vil også bli arrangert et nytt åpent møte. Etter ny høringsrunde og offentlig ettersyn, vil NVE utarbeide innstilling i saken og sende denne til OED.

Endelig avgjørelse blir tatt av Kongen i statsråd. Store eller særlig konfliktfylte saker blir lagt fram for Stortinget. I konsesjonen fastsettes manøvreringsreglement og vilkår for drift av kraftverket, og det kan gis pålegg om tiltak for å unngå eller redusere skader og ulemper.

Rester av gammel mølle i Vinda på oppsiden av Helvetisfossen.

Søre Vindin.

Heggefjorden ved planlagt kraftverksavløp. Avløpet er planlagt på utsiden av skogen i bakkant av bildet.

Lovgrunnlaget

Prosjektet vil kreve tillatelse etter vannressursloven og energiloven. Andre lover som vil komme til anvendelse er vassdragsreguleringsloven, plan- og bygningsloven, forurensningsloven og kulturminneloven.

Utbyggerne disponerer det meste av grunn og fallrettighetene som er nødvendig for å gjennomføre prosjektet. I den grad den er behov for å erverve rettigheter vil dette forsøkes løst gjennom minnelige avtaler.

Informasjon og medvirkning

Medvirkning i planleggingen fra folk som er kjent og har kunnskap om de aktuelle områdene er viktig for å få til gode løsninger. Vi tar gjerne imot råd og tips om hvilke forhold som er viktig å ha fokus på i planleggingen og om det er nødvendig med spesielle avbøtende tiltak.

I tillegg til de åpne møtene i meldings- og søknadsfasen i regi av NVE, vil Skagerak legge vekt på å ha et godt samarbeid med de som bor i området. Skagerak vil gjennom befaringer og møter med grunneierne, Øystre Slidre kommune og regionale myndigheter, utveksle informasjon og drøfte avbøtende tiltak og alternative løsninger for gjennomføring av utbyggingen.

Planlagt fremdrift

Kraftverk er planlagt ferdigstilt i god tid før 31.12.2020 som er myndighetens frist for å få komme inn under ordningen med elsertifikater. Går ting som planlagt vil en konsesjon kunne foreligge i løpet av 2016. Anleggsarbeidene vil da kunne igangsettes i løpet av 2017 og et kraftverk vil kunne stå ferdig i 2019.

Forslag til utredningsprogram

Faglige utredninger skal klargjøre hvilke konsekvenser utbyggingsprosjektet kan få for miljø, naturressurser og samfunn. Utredningene er et viktig grunnlag for søknadsbehandlingen og for vilkår som knyttes til en eventuell tillatelse. Utbygger foreslår følgende hovedtema for konsekvensutredningene:

Tema	Hovedspørsmål
Hydrologi	<ul style="list-style-type: none">• Beregning av vassføringer i elvene før og etter utbygging.• Effekt av endringer av redusert vassføring for grunnvann, is- og flomforhold
Landskap	<ul style="list-style-type: none">• Virkningen av redusert vassføring i Vinda• Virkninger ved etablering av inntak, rørgate, veger, kraftstasjon og midlertidig massedeponering.
Naturmiljø	<ul style="list-style-type: none">• Forekomst av truede eller sårbare arter eller naturtyper.• Effekt på fisk ved redusert vassføring• Mulighet for spredning av fisk fra Vinda til Heggefjorden og eventuelle konsekvenser ved dette.
Kulturminner	<ul style="list-style-type: none">• Forekomst av kulturminner innenfor berørte områder og eventuelle konsekvenser for disse.
Forurensing og helsemessige forhold	<ul style="list-style-type: none">• Kartlegging av mulige forurensningskilder og håndtering av disse.• Kartlegging av støy og trafikkmessige ulemper under anleggsperioden.
Naturressurser	<ul style="list-style-type: none">• Utrede konsekvenser for jord- og skogbruk
Næringsliv, sysselsetting og kommunal økonomi	<ul style="list-style-type: none">• Konsekvenser for næringsliv og kommunal økonomi, kvantifisering av sysselsettingseffekt.
Friluftsliv og fiske	<ul style="list-style-type: none">• Effekt av redusert vassføring i Vinda for friluftsliv og fiske

Det er Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) som fastsetter det endelige utredningsprogrammet. Dette skjer blant annet etter at høringsuttalelsene fra berørte parter er gjennomgått og vurdert. Så snart utredningsprogrammet er fastsatt vil uavhengige fagmiljøer gjennomføre de pålagte utredningene.

Typisk elveparti Vinda

Denne brosjyren er en kortversjon av melding med forslag til konsekvensutredningsprogram for Vinda kraftverk som er sendt til styresmaktene for behandling. Formålet er at hensynet til miljø, naturressurser og samfunn blir vektlagt når det tas stilling til om og hvordan tiltaket kan gjennomføres.

Spørsmål om saksbehandlingen kan rettes til:
NVE - Konesjonsavdelingen
Postboks 5091 Majorstua, 0301 OSLO
e-post: nve@nve.no

Kontaktperson:
Marit Carlsen, tlf. 22 95 90 60,
e-post: maca@nve.no

Spørsmål om meldingen med forslag til konsekvensutredningsprogram kan rettes til Skagerak Kraft ved:
Lars Ole Thunold, tlf. 971 55 748
e-post: larsole.thunold@skagerakenergi.no

Meldingen med forslag til utredningsprogram og tilhørende kart er tilgjengelig på Skageraks internettsider:
www.skagerakenergi.no

Skagerak Kraft AS

Postboks 80,
3901 Porsgrunn
Telefon: 35 93 50 00

